

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2010/2157(INI)

14.4.2011

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: regionaalarengukomisjon

Demograafilised muutused ja nende tagajärjed ELi tulevasele
ühtekuuluvuspoliitikale
(2010/2157(INI))

Arvamuse koostaja: Sari Essayah

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval regionaalarengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et demograafilises prognoosis ülalpeetavate eakate suhtarvu kohta viidatakse piirkondadevaheliste erinevuste suurenemisele, sest 2020. aastaks on vähemalt 40 piirkonnas nende suhtarv ELi keskmisest vähemalt 25% suurem, mis tekitab tõsiseid probleeme mitte küll pensioni- ja tervishoiusüsteemide osas, küll aga eakate hooldamise ning tööjõu vastavuse ja koolituse valdkonnas, ning palju muid sotsiaalseid probleeme;
2. märgib, et Euroopa ühiskonna vananemine ei ole piirkondlikult ühtlane; rõhutab, et kuna riiklikud andmed demograafiliste muutuste kohta ei kajasta piirkondlikke ja kohalikke erinevusi, on mõnikord raske hinnata vajadust infrastruktuuri ja valitsuse rahalise toetuse järele; kutsub komisjoni üles aitama parandada demograafilisi tegureid käsitlevate andmete ja statistika kvaliteeti ja usaldusväärsust;
3. märgib, et demograafilisi muutusi põhjustavad pikem eeldatav eluiga, vähenenud sündimus ja ränne ning et muutused erinevad märkimisväärselt Euroopa piires, liikmesriikide, piirkondade ja linnade võrdluses ning vahel ka ühe linna piires;
4. on seisukohal, et eeldatava eluea pikenemine on positiivne nähtus ja seda tuleks sellisena ka käsitada; palub seetõttu ELil tagada, et liikmesriigid kindlustaksid, et pensionärid, eelkõige need, kes on vaesumisohus, kel puuduvad vahendid eluaseme ja enda eest hoolitsemise tagamiseks, ei langeks vaesusesse;
5. on seisukohal, et hiljutine majandus- ja finantskriis halvendas olukorda seoses Euroopa demograafiliste teguritega ja muutis probleemi lahendamise keerulisemaks;
6. tunnistab siiski, et ränne annab eelkõige väljarändepiirkondadele võimaluse peatada demograafiliste muutuste negatiivne mõju, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles käsutama sisserändajate lõimimist strateegiliselt olulise poliitilise meetmena;
7. märgib, et demograafiliste muutustega tegelemine on tähtis ELi 2020.aasta strateegia aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkide saavutamiseks; selles kontekstis peaks vananemist käsutama mitte koormana, vaid võimalusena, mille jaoks struktuurifondid pakuvad liikmesriikidele, piirkondadele ja linnadele vahendeid;
8. toonitab, et demograafilised muutused, eelkõige rahvastiku vananemine, mõjutavad ilmselgelt sotsiaalset infrastruktuuri, näiteks pensionisüsteeme, hooldusravi ja tervishoidu, ning piirkondlikel omavalitsustel tuleb rahuldada erinevate elanikkonnarühmade muutuvaid nõudmisi;
9. on seisukohal, et tuleks kehtestada näitajad, mis täiendaksid SKPd kui vahendite eraldamise mõõdupuud ELi tulevase ühekuuluvuspoliitika raames demograafiliste muutuste ja eelkõige ülalpeetavate eakate suhtarvu seisukohalt; rõhutab siiski, et sellega seoses on muud sotsiaalsed näitajad samuti olulised ning märgib, et palju olulisi näitajaid on kirjas tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuses raporti „SKP täiendamine –

Edu mõõtmine muutuv maailmas” (2010/2088(INI)) kohta, et tulla tõhusamalt toime Euroopa probleemidega;

10. märgib, et demograafilistel muutustel on üksikutele piirkondadele tugev mõju ja seega on vajalikud erinevad kohanemisstrateegiad sõltuvalt sellest, kas tegemist on sisserände piirkonnaga või väheneva elanikkonnaga piirkonnaga; märgib, et elukvaliteet on väheneva elanikkonnaga piirkondades, mis on enamasti maapiirkonnad, määratletud teisiti kui suureneva rahvastikuarvuga piirkondades, ja on seetõttu seisukohal, et vajalikud on erinevad toetusstrateegiad;
11. rõhutab, et Euroopa Sotsiaalfondi tuleks pidada vajalikuks koolitusvõimaluste toetamise vahendiks tööhõive, karjäärivahetuse ning naiste, noorte ja eakate inimeste sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks; nõuab, et selleks kasutataks Euroopa Sotsiaalfondi täit potentsiaali;
12. märgib, et igal piirkonnal – ka väljarändepiirkondadel – on mitmes valdkonnas eriline potentsiaal; kutsub liikmesriike üles oma meetmete raames seadma esikohale strateegiad, mis võimaldavad väljarändepiirkondadel kasutada ära oma täit arengupotentsiaali, sest kogemused näitavad, et nii soodustatakse kohalike ja piirkondlike sotsiaal-majanduslike osalejate tegevust, mis omakorda muudab väljarändepiirkonnad taas ligitõmbavaks ja pöörab ümber rändesuuna; juhib tähelepanu Euroopa Sotsiaalfondi olulisusele selles kontekstis ning nõuab integreeritud programme piirkondlikul tasandil, et Euroopa Regionaalarengu Fond ja Euroopa Sotsiaalfond teeksid paremat koostööd ning selles võetaks arvesse ka ühist põllumajanduspoliitikat, mille tulemusena oleks võimalik tõhusalt vastata maapiirkondade vajadustele, ning on seisukohal, et kogu ühtekuuluvuspoliitika tegevus peaks olema tulemustele orienteeritud ja keskendumata jätkusuutlikule arengule, vaesuse kaotamisele, konkurentsivõimele, tööhõivele ja muudele Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisele; nõuab, et ühtekuuluvuspoliitika muudetak tulemustest sõltuvaks ja kindlaks määrataks mõõdetavad eesmärgid ning tulemuslikkuse näitajad, et võimaldada pidevat hindamist; nõuab tänu Euroopa Sotsiaalfondi eraldistele saavutatud tulemuste hindamist ja kontrolli;
13. kutsub Euroopa Sotsiaalfondi raames üles parandama vanemate inimeste töötingimusi ja töövõimekust ning looma stiimuleid selleks, et töötamist jätkataks kauem kui praegu, kutsub üles korraldama töötajatele rohkem koolitusi, et vastata tööelu muutuvatele nõudmistele, ning soovib tungivalt, et vanematele ettevõtjatele pakutaks toetust;
14. Euroopa Sotsiaalfondi rahasid tuleks kasutada hooldusteenuste väljaarendamiseks, sealhulgas eakate pikaajaline hooldus, mis on uus potentsiaalne teenuseturu sektor ja samuti vahend eelkõige naishooldajate tööhõive suurendamiseks;
15. teeb ettepaneku kasutada rohkem ära Euroopa Sotsiaalfondi pakutud võimalusi, et teha kohalik sotsiaalne kapital kättesaadavaks inimestele lähedal asuvatele kohalikele teenustele, eesmärgiga arvestada vanemate inimeste erivajadustega ja võimaldada neil elada iseseisvat elu võimalikult kaua; juhib lisaks tähelepanu sellele, et väljarändepiirkonnad peavad võtma meetmeid elanikkonna loomuliku koosseisu säilitamiseks, kindlustades muu hulgas eelkõige lastehoiuteenuste olemasolu, atraktiivse haridusvaldkonna infrastruktuuri ja kõigile juurdepääsu muudele üldhuviteenustele;

16. kutsub üles looma ettevõtetele, eriti VKEdele, soodsaid tingimusi uuenduslike toodete ja protsesside kasutuselevõtu ja kohandamise teel;
17. on seisukohal, et edendada tuleks teadusasutuste ja ettevõtjate esindajate vahelisi vastastikusel suhtlusel põhinevaid sidemeid;
18. on seisukohal, et Euroopas ei tohiks olla ääremaid sotsiaalses ja majanduslikus mõttes ning selleks tuleb rakendada erinevaid tegutsemisviise ja meetmeid nagu poliitika, mis soodustaks noorte jäämist või liikumist ääremaale ja seal elavate inimeste toimetulekut; märgib, et väljarändepiirkondades parandavad uuenduslikud ja detsentraliseeritud sotsiaalse infrastruktuuri põhimõtted ja kodanikuaktiivsus elukvaliteeti ja tugevdavad majanduse stabiilsust, ning seda ka noorte seas; on seisukohal, et valmistudes vananeva elanikkonna mõjuga hakkamasaamiseks, tuleks eelnevalt uuendada piirkondade majandust ja struktuure, ning et piirkondi, kus elanikkonna vananemine on kõige kiirem, tuleks kasutada kiiretest demograafilistest muutustest põhjustatud piirkondlike probleemide lahendamisele suunatud uuenduslike lahenduste katsetamiseks ja rahastamiseks, pidades silmas, et sotsiaalvaldkonna ja teenuste uuendused on vajalikud paljudes valdkondades, mis on näiteks:
 - pere- ja tööelu ühitamine, sealhulgas infrastruktuuri rahalise ja piisava toetamise ning hooldustöö tunnustamise abil;
 - vanemate isikute töötamise toetamine töösuhete suurema paindlikkuse abil;
 - piirkondade ääremaastumise peatamiseks ning majajäänud piirkondade arendamiseks;
 - kõrgetasemeliste peamiste üldhuviteenuste, kaasa arvatud eakate hooldusteenuste olemasolu tagamine kõigi jaoks, sest sotsiaalteenuste üldine kättesaadavus on üks põhiõigustest ja solidaarsuse põhimõtet tuleb järgida ka demograafilise tasakaalustamatuse korral;
 - tootlikkuse tõstmine tervishoiu ja vanurite hoolduse valdkonnas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise abil;
 - vananeva elanikkonna hoidmine tervena, aktiivsena, võimelisena elama kodus ning vanemate töötajate, ettevõtjate ja vabatahtlike võimete kasutamine, edendades nende töölevõtmist ja koolitamist; vananeva elanikkonna majandustegevuses osalemise ja oskuste arendamise (koolitustega) tagamine 50-aastaste ja vanemate töötajate karjäärijuhtimise põhjaliku reformi abil, kuna sageli karistatakse neid diskrimineerimisega töölevõtmisel, ebapiisava juurdepääsuga koolitusele, sealhulgas uute oskuste ja uue tehnoloogia osas ning saavutatud kogemuse vähese tunnustamisega;
 - liikmesriigid peaksid astuma tegelikke samme tervena vananemise toetamiseks, milleks on näiteks kõigi kodanike võrdse juurdepääsu tagamine põhilistele tervishoiuteenustele, arstiabi kvaliteedi ja turvalisuse parandamine;
 - reageerimine eakate seisundi halvenemise etappidele, pakkudes samal ajal

asjakohast haridust, koolitust ja asjakohaseid oskusi, et tagada vanemate inimeste sotsiaalne kaasatus ning et haavatavatele rühmadele, nagu sisserändajad, puuetega inimesed ja eakad, võimaldatakse osaleda koolitustel, et parandada nende juurdepääsu info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale;

- sisserände soodustamine selleks, et rahuldada piirkondliku tööturu vajadusi, sest mõnele piirkonna majandusharule võivad kvalifitseeritud võõrtöötajad olla väga vajalikud;
19. avaldab antud kontekstis heameelt komisjoni ettepaneku üle, mis käsitleb täisväärtusliku eluperioodi pikendamise valdkonna partnerlust, millega saaks kooskõlastada eespool nimetatud uuenduste arendamist; nõuab, et ühtekuuluvuspoliitika eelarve muudetakse praegusest paindlikumaks, et võimaldada uute ideede ja lähenemisviiside rakendamist ja julgustada riskide võtmist ja katsetamist;
 20. täheldab, et praegusel programmitöö perioodil põhineb piirkondlik ja struktuuripoliitika fondikesksetel programmidel, ning on seisukohal, et järgmisel programmitöö perioodil tuleks struktuurifondi meetmed ühendada ühte programmdokumenti piirkondlikul tasandil;
 21. juhib tähelepanu sellele, kui vajalik on riiklik toetus väikelastele ja lasterohketele peredele, et eelkõige pakkuda lastehoiuteenuseid ning kaitsta üksikemasid ja ühe vanemaga perekondi, keda teistest rohkem ohustab sotsiaalne tõrjutus, eraldatus ja vaesus; rõhutab, et sellised teenused kuuluvad üldhuviteenuste hulka ning aitavad kaasa töökohtade loomisele ning kohaliku ja piirkondliku majanduse arengule; kutsub komisjoni üles tõstma esile häid tavasid, mida kasutatakse mõne liikmesriigi teatavates piirkondades;
 22. soovib seetõttu, et avalik ja erasektor rahastaks ühiselt lastehoiusektorit ja koolieelse hariduse süsteemi;
 23. rõhutab, et piisav juurdepääs laste, vanemate inimeste, puuetega inimeste ja teiste ülalpeetavate hooldusteenustele on oluline, et võimaldada meeste ja naiste täielikku ning võrdset osalemist tööturul, mõjutades mitteametliku hoolduse kättesaadavust;
 24. rõhutab, kui vajalik on riigivõimu aktiivne sekkumine, eriti üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste tagamise näol nii perede ja väikeste laste jaoks kui ka eakate ja kõigi ülalpeetavate vastuvõtu- ja hooldusteenuste tagamiseks;
 25. rõhutab, et vabatahtlik sektor ja sotsiaalsed võrgustikud aitavad väheneva elanikkonnaga piirkondades elanikkonna vajadusi olulisel määral rahuldada, kuid ei suuda asendada olulist rolli, mida mängivad piirkondades üldhuviteenuseid osutavad ametiasutused; on arvamusel, et sellelaadset kodanikepoolset tegevust tuleb tunnustada ja selles osalejaid tuleb regionaalpoliitika raames toetada kui partnereid; rõhutab, et seeläbi käivituvad teadmiste suurendamise protsessid, mis võimaldavad piirkondadel demograafiliste muutustega kaasnevate väljakutsetega toime tulla;
 26. kutsub liikmesriike üles reformima oma maksusüsteeme tagamaks, et neid inimesi, kes ei ole käinud tööl jätkuvalt, sest nad on pidanud hoolitsema laste või eakate eest, ei satu

ebasoodsasse olukorda seoses vanaduspensionide ja sotsiaalkaitsega;

27. nõuab tulevaste Euroopa Sotsiaalfondi eeskirjade lihtsamat haldamist, sest nii saavad väikesed organisatsioonid fondist rohkem kasu ning arenevad ja viivad läbi uuenduslikke sotsiaalprojekte; kutsub komisjoni üles suurendama tulevikus Euroopa Sotsiaalfondi eraldisi ELi tasandi sotsiaalsete ja tööhõive küsimuste alaste riikidevaheliste katseprojektide jaoks, et hõlbustada uuenduslikku piirkondlikku, piiriülest ja makropiirkondlikku koostööd, et tegeleda demograafilisest muutusest põhjustatud ühiste väljakutsetega;
28. soovib liikmesriikidel ja komisjonil seada üles kasutajasõbralikud veebisaidid, et avalikkus saaks teha kindlaks, kuhu ELi ühtekuuluvusvahendid tegelikult suunatakse ning mida nende abil saavutatakse;
29. nõuab, et parandataks teadlikkust sellest, kuidas haavatavad elanikkonnarühmad saaksid anda oma panuse piirkondade tugevatesse aspektidesse kui sotsiaalse ühtekuuluvuse allikasse;
30. nõuab, et Euroopa Komisjon teeks tihedat koostööd liikmesriikide statistikaametitega, mis jagavad teavet paljude aspektide kohta, sealhulgas elanikkonna ja rände arvanded, selleks et jälgida andmeid ja analüüsida demograafilisi suundumusi ning aidata seeläbi eraldada raha tõhusamalt kogu Euroopas, lähtuvalt konkreetsetest varadest ja vajadustest.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	14.4.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 41 -: 2 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Liisa Jaakonsaari, Ádám Kósa, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Tunne Kelam, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor, Emilie Turunen, Cecilia Wikström
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Edit Herczog